

กระทู้ถามที่ ๐๐๗ ร.

วุฒิสภา

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การต่อยอดการอนุรักษ์รักษามรดกของแผ่นดิน

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

ตามที่รัฐบาลได้เคยจัดทำหนังสือรุกรักษามรดกของแผ่นดินได้ร่วมพระบารมี และหนังสือรุกรักษามรดกของแผ่นดิน รวบรวมภาพและเรื่องราวของต้นไม้เก่าแก่ที่เป็นมรดกของชาติออกเผยแพร่มาแล้ว นับเป็นการดำเนินการที่ดี น่าชื่นชม เนื่องจากต้นไม้ใหญ่ที่มีอยู่ในประเทศไทย มีคุณค่ามากทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม คุณค่าทางสังคม วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชาติ เปรียบเสมือนเป็นทั้งมรดกทางวัฒนธรรมและมรดกทางธรรมชาติ

จากการที่ได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมต้นไม้ทรงคุณค่าที่เป็นรุกรักษามรดกของแผ่นดินหลายแห่ง พบว่าต้นไม้ทรงคุณค่าบางแห่งได้รับการดูแลจากเจ้าของ หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี เช่น ต้นผึ้งยักษ์ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ต้นยางนาร่มมงคล อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น แต่บางแห่งถูกทอดทิ้ง และไม่เชื่อมโยงกับการพัฒนาและวิถีชุมชนเท่าที่ควร หลายแห่งไม่มีป้ายหรือคำอธิบายใด ๆ ประกอบการส่งเสริม อนุรักษ์ บางแห่งได้มอบหมายให้จังหวัดเป็นผู้ดูแล ซึ่งอยู่ห่างไกล ไม่มีการเชื่อมโยงกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ หลายแห่งแยกส่วนไม่มีการเชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงการเรียนรู้ และเชิงวิถีชุมชน ทำให้เสียโอกาสการพัฒนาในลักษณะเสริมซึ่งกันและกัน ซึ่งควรเป็นการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม จึงขอเรียนถามว่า

๑. การดำเนินการส่งเสริมดูแล อนุรักษ์ต้นไม้ทรงคุณค่าที่เป็นรุกรักษามรดกของแผ่นดิน ดำเนินการประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

๒. รัฐบาลมีนโยบายต่อยอดโครงการที่ดำเนินการมาแล้ว เชื่อมโยงกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร

๓. โครงการนี้จะมีความต่อเนื่องอย่างไร

๔. มีปัญหา อุปสรรคใด และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

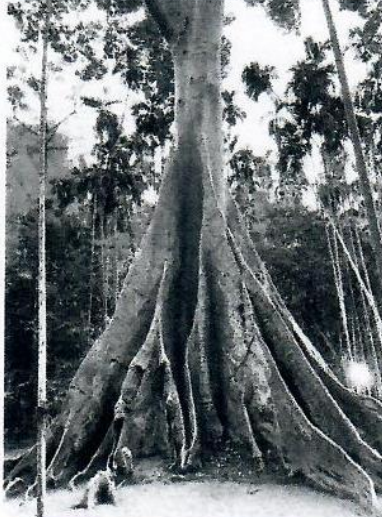

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

อำพล จินดาวัฒนะ

สมาชิกวุฒิสภา

ตัวอย่างภาพต้นไม้ทรงคุณค่าที่เป็นรุกขมรดกของแผ่นดิน

		
<p>๑. ต้นผึ้งยักษ์ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี (ตุลาคม ๒๕๖๔)</p>	<p>๒. ต้นพระเจ้าห้าพระองค์ยักษ์ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี (มกราคม ๒๕๖๕)</p>	<p>๓. ต้นสมพงษ์ยักษ์ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง (เมษายน ๒๕๖๕)</p>
		
<p>๔. ต้นยางนาร่มมงคล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (พฤษภาคม ๒๕๖๕)</p>	<p>๕. ต้นมะจำโรงยักษ์ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ (มิถุนายน ๒๕๖๕)</p>	<p>๖. ต้นส้มโองดุมใหญ่ อ.ม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี (มิถุนายน ๒๕๖๕)</p>

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๐๗ ร.

ของ นายอำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา
เรื่อง การต่อยอดการอนุรักษ์รุกขมรดกของแผ่นดิน

ข้าพเจ้า นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ขอตอบกระทู้ถาม
ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

๑. การดำเนินการส่งเสริมดูแล อนุรักษ์ต้นไม้ทรงคุณค่าที่เป็นรุกขมรดกของแผ่นดิน ดำเนินการ ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม จัดทำโครงการรุกขมรดกของแผ่นดิน
ใต้ร่มพระบารมี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลต้นไม้ใหญ่หรือสำคัญในประเทศไทย เพื่อเผยแพร่
และส่งเสริมให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม รวมทั้งเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน
และประชาชน เห็นความสำคัญของต้นไม้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาต้นไม้
ให้การสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้รับความร่วมมือ
จากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม สภาวัฒนธรรม องค์การพัฒนา
เอกชน หน่วยงานราชการ และประชาชนทั่วไป ในการสำรวจข้อมูลต้นไม้และนำเสนอเพื่อดำเนินการ
คัดเลือก และแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการโครงการรุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี
ที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวัฒนธรรม ด้านวิชาการจัดการป่าไม้ การดูแลรักษาต้นไม้
ด้านการศึกษา ด้านพืชสมุนไพร และอื่น ๆ ทำให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ มีเนื้อหา
ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ ด้านการดูแลรักษาธรรมชาติ และด้านวัฒนธรรม อีกทั้งเป็นการบูรณาการ
การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และภาคเอกชน เป็นต้น

โครงการรุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี มีการดำเนินการมาแล้ว ๓ ปี รายละเอียด
ดังนี้

ปีที่ ๑ ดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นการสำรวจและคัดเลือกต้นไม้จากทั่วประเทศ
จำนวน ๖๕ ต้น เฝ้าพระชนมายุสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
มาจัดพิมพ์เป็นหนังสือ “รุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี” โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ๓ ประการ
คือ

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ผู้เปรียบดัง “ร่มโพธิ์ไทร” ของประชาชนชาวไทย เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา
๖๕ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐

๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชนได้เล็งเห็นความสำคัญของต้นไม้
และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและดูแลรักษาต้นไม้เหล่านี้

๓. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่มีต้นไม้ขึ้น ๆ ตั้งอยู่ การดำเนินการคัดเลือกต้นไม้ตามโครงการดังกล่าว ได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิร่วมพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ซึ่งแต่ละต้นอาจจะมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อรวมกันก็ได้ ดังนี้

๑. มีขนาดใหญ่ อายุประมาณ ๑๐๐ ปี ขึ้นไป
๒. มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีตำนานหรือเรื่องเล่าประกอบ
๓. อยู่ในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมหรือสถานที่สำคัญต่าง ๆ
๔. มีความสอดคล้องกับระบบนิเวศพื้นฐาน

ปีที่ ๒ ดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จากการสำรวจและคัดเลือกต้นไม้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ผ่านมามีประเทศไทยยังมีต้นไม้ใหญ่หลายต้นที่มีขนาดใหญ่มากซึ่งได้รับการเสนอชื่อมาและยังไม่ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นรุกขมรดกของแผ่นดินอีกมากมาย อันแสดงให้เห็นว่าในประเทศไทยยังมีต้นไม้ใหญ่อีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงได้ดำเนินการโครงการรุกขมรดกของแผ่นดิน ได้ร่วมพระบารมี ครั้งที่ ๒ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ๕ ประการ คือ

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๓ พรรษา ๒ เมษายน ๒๕๖๑

๒. เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล องค์กร และชุมชน โดยใช้มิติทางวัฒนธรรมในการสืบสานตำนานต้นไม้

๓. เพื่อรวบรวมข้อมูลในการสืบค้น เผยแพร่และการเรียนรู้ และส่งเสริมให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

๔. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้เล็งเห็นความสำคัญของต้นไม้ และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาต้นไม้ และการสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

๕. เพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้ประชาชนในท้องถิ่น และเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความรักและหวงแหนในมรดกทางธรรมชาติ

การดำเนินการคัดเลือกต้นไม้ ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมพิจารณาคัดเลือกต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่ และมีอายุยาวนาน หรือมีคุณสมบัติในข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑. มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และมีความสำคัญต่อชุมชน หรือมีตำนานเรื่องเล่าประกอบ
๒. อยู่ในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมหรือสถานที่สำคัญต่าง ๆ
๓. เป็นต้นไม้หายาก หรือใกล้สูญพันธุ์
๔. อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยได้รับการดูแลที่ดี
๕. อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

โดยได้ดำเนินการคัดเลือกต้นไม้ จำนวน ๖๓ ต้น เท่าพระชนมายุสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกอบด้วย กลุ่มต้นไม้และที่เป็นต้นเดี่ยว ที่อยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ

ปีที่ ๓ ดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาว่าต้องเป็นต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่ และมีอายุยาวนาน หรือมีคุณสมบัติในข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑. มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และมีความสำคัญต่อชุมชน หรือมีตำนานเรื่องเล่าประกอบ
๒. อยู่ในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมหรือสถานที่สำคัญต่าง ๆ
๓. เป็นต้นไม้หายาก หรือใกล้สูญพันธุ์ หรือไม้มงคลพระราชทาน
๔. อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยได้รับการดูแลที่ดี
๕. อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

ทั้งนี้ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคัดเลือกต้นไม้ รวมทั้งสิ้น ๘๘ ต้น

จากการดำเนินโครงการรุกขมรดกของแผ่นดิน ได้ร่วมพระบารมี รวม ๓ ปี มีต้นไม้ที่ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียน รวมทั้งสิ้น ๒๑๖ ต้น มีพื้นที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และจัดกิจกรรมวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวต้นไม้ใหญ่ รุกขมรดกของแผ่นดิน ได้ร่วมพระบารมี จำนวน ๘๗ แห่ง เพื่อเป็นการส่งเสริม พัฒนา และเปิดพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีต้นไม้ทรงคุณค่า สามารถเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนได้อีกทางหนึ่ง ดังนี้

๑. ต้นจามจุรี กองการสัตว์และเกษตรกรรมที่ ๑ กรมการสัตว์ทหารบก ตำบลเกาะสำโรง อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๒. กลุ่มต้นยางนา ณ วัดสารภี ตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑

๓. ต้นจามจุรี ณ สโมสรเชียงใหม่อิมคานา ตำบลวัดเกต อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑

๔. ต้นยางนา ณ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑

๕. ต้นมะจำโรง ณ ตลาดมะจำโรง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑

๖. ต้นมะม่วง บ้านต้นคำ หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่ยม อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

๗. ต้นผึ้งยักษ์ หมู่บ้านสะพาน ตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

๘. ต้นพระศรีมหาโพธิ์ วัดพระบรมธาตุ ตำบลนครชุม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๑

๙. ต้นมะขาม วัดแค ตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

๑๐. ต้นจำปาขาว วัดกลาง ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๑. ต้นยางนา บ้านสวนยาง ตำบลเนินเพิ่ม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๒. ต้นส้มโอง วัดดุมใหญ่ บ้านดุมใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๓. กลุ่มต้นชะโนด ตำบลวังทอง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๔. กลุ่มต้นจำปาหอม วัดโนนธาตุ เลขที่ ๑๐๙ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลอู่เมือง อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๕. ต้นโพธิ์ ไทร ไกร กร่าง วัดบางกุ่ม หมู่ ๔ ตำบลบางกุ่ม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๖. ต้นยางสามยอด หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๗. ต้นโพธิ์ วัดต้นโพธิ์ ตำบลโคกปี่ อำเภอสรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๘. ต้นตะเคียนทอง วัดท้าวอุทอง ตำบลโคกไม้ลาย อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๙. ต้นพระเจ้าห้าพระองค์ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว หมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๒๐. ต้นสมพงหรือสะพง วัดเขาบรรจบ หมู่ที่ ๘ ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๒๑. ต้นมะปริง บริเวณท่าข้ามคลองกระเจด หมู่ที่ ๘ ตำบลกะเจด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๒๒. ต้นเชียงใหญ่ บ้านนาบอน สาธารณประโยชน์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๒๓. ต้นมะขาม วัดเก่าปากพล หมู่ที่ ๙ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๒๔. ต้นโพธิ์ล้อมโบสถ์ วัดสังกระต่าย หมู่บ้านสวนมะม่วง ตำบลศาลาแดง อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๒๕. ต้นยางนา วัดป่าเกษมคงคาราม หมู่ที่ ๗ ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๒๖. ต้นสะดือ วัดลุ่ม (พระอารามหลวง) ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๒๗. ต้นตะเคียน วัดตะเคียนงาม ตำบลปากน้ำประแส อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๒๘. ต้นโพธิ์ วัดกองดิน เลขที่ ๕๕ หมู่ ๒ ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๒๙. ต้นนางดำ วัดบ้านตุม ตำบลทองหลาง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา วันที่
๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๓๐. ต้นมะค่าแต้ วัดบ้านหนองหัวแรด ตำบลแหลมทอง อำเภอหนองบุญมาก
จังหวัดนครราชสีมา วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๓๑. ต้นแปะ อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง ตำบลตาเป็ก อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดบุรีรัมย์ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓๒. ต้นมะค่ายักษ์ เขตเทศบาลตำบลเมืองกาฐ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี วันที่
๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓๓. ต้นพระเจ้าห้าพระองค์ เขตป่าสงวนแห่งชาติป่าห้วยขาแข้ง ตำบลแก่นมะกรูด
อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓๔. ต้นสมพง ป่าฮาลา บาลา ตำบลตาดานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา วันที่
๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓๕. ต้นหลุมพอ หมู่บ้านจุฬารณย์พัฒนา ๑๐ หมู่ ๑๐ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง
จังหวัดยะลา วันที่ ๗ - ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓๖. ต้นมะเดื่อกวาง ชุมชนบ้านหัวบึง หมู่ที่ ๙ ตำบลทรายมูล อำเภอน้ำพอง
จังหวัดขอนแก่น วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓๗. กลุ่มต้นตะแบก บ้านใหม่ในฝัน ตำบลสะเนี่ยน อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน วันที่
๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓๘. ต้นสะเดาเทียม บ้านปลายคลอง หมู่ที่ ๖ ตำบลคลองทราย อำเภอนาหวี
จังหวัดสงขลา วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓๙. ต้นมะขาม วัดศิลามงคล เลขที่ ๗๙ หมู่ ๓ ตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า
จังหวัดเพชรบูรณ์ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔๐. ต้นเทพทาร์ วัดบ้านนายาว หมู่ที่ ๒ บ้านนายาว ตำบลทุ่งสมอ อำเภอเขาค้อ
จังหวัดเพชรบูรณ์ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔๑. ต้นสมพง เขตป่าฮาลา - บาลา บ้านภูเขาทอง หมู่ ๒ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคริวัน
จังหวัดนราธิวาส วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔๒. ต้นชมพูภูคา อุทยานแห่งชาติดอยภูคา ตำบลภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔๓. ต้นพริกยักษ์ วัดพระธาตุจอมพริก บ้านเสี้ยว ตำบลยม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔๔. ต้นมะขาม วัดจอมสุทธาวาส หมู่ ๑ หมู่บ้านเมืองที่ ตำบลเมืองที่ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔๕. กลุ่มต้นจำปีสิรินธร ป่าพุ่มจำปีสิรินธร (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติป่า) หมู่บ้านซบจำปา หมู่ ๑ ตำบลซบจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔๖. ต้นนิโครธ วัดพานิชธรรมการาม ตำบลหนองเต่า อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔๗. ต้นสมพง หมู่ ๑ บ้านทุ่งศาลา ตำบลนาแก อำเภองาว จังหวัดลำปาง วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔๘. ต้นเลียบ วัดต้นเลียบ ตำบลตีหลวง อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔๙. ต้นยางพารา ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

๕๐. ต้นไทรงาม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาทุ่งสัมฤทธิ์ ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา วันที่ ๑๗ - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๕๑. ต้นยางนา วัดยาง ณ รังสี หมู่ ๒ ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

๕๒. ต้นจัน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ราชินี ถนนสรศักดิ์ ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

๕๓. ต้นจันทน์ขาว บริเวณสำนักปฏิบัติธรรมวัดเขาดารัสปวง ตำบลนางนุด อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๕๔. ต้นลำแพน บ้านเขาวัง หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหินตก อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๕๕. ต้นหว้าน้ำ บ้านลาดเจริญ ตำบลนาแวง อำเภอเขมรราช จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๕๖. ต้นชะจาว หมู่บ้านท่าโทก หมู่ที่ ๔ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

๕๗. ต้นหยี บ้านปูลา หมู่ที่ ๕ ตำบลระแว้ง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

๕๘. ต้นจำปาตะ บ้านวาเต็ง ปูเต๊ะ ๖๔ หมู่ ๕ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

๕๙. ต้นประดู่ วัดสิริสาละวัน บ้านโนนทอง หมู่ที่ ๒ ตำบลโนนทัน อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖๐. ต้นหว้า วัดถ้ำเอราวัณ บ้านผาอินแปลง หมู่ที่ ๓ ตำบลวังทอง อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖๑. ต้นชะจาว วัดพระธาตุลำปางหลวง ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖๒. ต้นไทร บ้านอุโมงค์ปิยมิตร ๑ ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖๓. ต้นตะเคียนทองพันปี เขตการจัดการอุทยานแห่งชาติทับลานที่ ๔ (ลำปลายมาศ) ๑๑๙ ตำบลบ้านราษฎร์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖๔. ต้นทุเรียนยักษ์พันธุ์จระเข้ บ้านห้วยตม หมู่ ๗ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖๕. ต้นตะเคียน วัดหงษ์ เลขที่ ๑๔๑ หมู่ ๓ ตำบลย่านยาว อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖๖. ต้นยางนา วัดโพธิ์ปากพลี หมู่ ๒ ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖๗. ต้นตะเคียนทอง วัดดง ตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖๘. ต้นเปื่อย ดอนปู่ตาบ้านเปื่อย หมู่บ้านเปื่อย ตำบลเปื่อย อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑

๖๙. ต้นตะคร้อ วัดอำนาจ บ้านอำนาจ ตำบลอำนาจ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑

๗๐. ต้นสมพง หมู่บ้านห้วยปูพัฒนา หมู่ที่ ๘ ตำบลดอยฮาง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑

๗๑. ต้นสมอพิเภก วัดกิ้วพร้าว ตำบลจันจว้าใต้ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑

๗๒. กลุ่มต้นโกงกางใบเล็ก ป่าชายเลนบ้านหาดทรายขาว ตำบลหวาง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑

๗๓. กลุ่มต้นประดู่ วัดราชกรูดล่าง ตำบลราชกรูด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑

๗๔. ต้นเขว้า บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๗๕. ต้นชาพันธ์ วนอุทยานชาพันธ์ ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย วันที่
๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

๗๖. ต้นจามจุรี สโมสรรเชียงใหม่ยิมคานา ตำบลวัดเกต อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๒

๗๗. ต้นชะจาว บ้านท่าโทก ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง วันที่
๑๔ มกราคม ๒๕๖๒

๗๘. ต้นมะปรางป่า วัดพระแท่นศิลาอาสน์ พระอารามหลวง ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล
จังหวัดอุตรดิตถ์ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๗๙. สวนลั่นจี่โบราณ ภูมิใจการ์เด็น เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๘๐. ต้นโพธิ์ ไทร ไกร กร่างวัดบางกุ้ง ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒

๘๑. ต้นโพธิ์ ๓ ต้น วัดกอนดิน เลขที่ ๕๕ หมู่ ๒ ตำบลกอนดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๘๒. ต้นไทรโอบต้นสัก บ้านท้าวคำวัง หมู่ที่ ๑ ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๒

๘๓. ต้นทุเรียนบ้านขี้เล็ด บ้านท่าดิน หมู่ที่ ๗ ตำบลพะโต๊ะ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒

๘๔. ต้นตะเคียนทอง บ้านคลองช้าง หมู่ที่ ๑๖ ตำบลพะโต๊ะ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒

๘๕. ต้นโพธิ์ วัดม่วง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒

๘๖. ต้นกร่าง ตำบลห้วยเหนียว อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๘๗. ต้นสะตือพักทัพ วัดลุ่ม (พระอารามหลวง) ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓

๒. รัฐบาลมีนโยบายต่อยอดโครงการที่ดำเนินการมาแล้ว เชื่อมโยงกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร

กระทรวงวัฒนธรรม ได้บูรณาการการทำงานร่วมกับหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ และเอกชน ดังนี้

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมป่าไม้ จัดทีมรุกขกร สำหรับดูแล
รุกขมรดกของแผ่นดิน ได้ร่วมพระบารมี ทำให้ต้นไม้มีอายุยืนยาวมากขึ้น อีกทั้ง กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
ร่วมกับกรมป่าไม้ ได้จัดกิจกรรมฝึกอบรม “รุกขกร : อนุรักษ์ สืบสานตำนานต้นไม้” จำนวน ๔ รุ่น
โดยผู้เข้าอบรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด หน่วยงานหรือเจ้าของรุกขมรดก

ของแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ที่ได้รับมอบหมาย ให้ดูแลรุกขมรดกของแผ่นดิน แต่ละจังหวัด มีผู้เข้าอบรมรวมทั้งสิ้น ๔๖๖ คน

๒. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานหลัก ในพื้นที่ที่ประสานงานระหว่างภาคเอกชน หน่วยงานหรือเจ้าของรุกขมรดกของแผ่นดิน และกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน

๓. สภาวัฒนธรรมจังหวัดทุกจังหวัด เป็นองค์กรเอกชน ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ดำเนินงานร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และเจ้าของรุกขมรดก ของแผ่นดิน ในแต่ละจังหวัด

๔. หน่วยงานหรือเจ้าของรุกขมรดกของแผ่นดิน จะคอยดูแลรุกขมรดกของแผ่นดิน ในพื้นที่ของตน และคอยแจ้งปัญหาต่าง ๆ ไปที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด หรือสามารถขอให้ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ช่วยประสานงานในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๓. โครงการนี้จะมีผลต่อเนื้ออย่างไร

กระทรวงวัฒนธรรม ได้ดำเนินโครงการรุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี จำนวน ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ ซึ่งถือเป็นโครงการนำร่อง ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปส่งเสริม พัฒนา ต่อยอด เพื่อให้รุกขมรดกของแผ่นดิน อยู่คู่กับประเทศไทยได้อย่างยาวนาน โดยที่ผ่านมามีหน่วยงานที่นำไปดำเนินการต่อเนื่อง ดังนี้

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมป่าไม้ ได้มอบหมายให้ทีมรุกขกร ทัวประเทศ เข้าไปดูแลรักษารุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี ให้มีอายุยืนยาว และมีการเพาะ กล้าไม้รุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี เพื่อแจกจ่ายให้แก่ประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว ที่มาเยี่ยมชมรุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี

๒. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับกระทรวงคมนาคม จัดทำป้ายบอกทาง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่จะไปเยี่ยมชมรุกขมรดกของแผ่นดิน

๓. กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัด จัดสรรงบประมาณ ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปพัฒนาพื้นที่รุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ทำให้เกิด แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ขึ้นในจังหวัด และทำให้คนในชุมชนมีรายได้จากการที่ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่น ต้นจามจุรี จังหวัดกาญจนบุรี ต้นผึ้งยักษ์ จังหวัดอุทัยธานี เป็นต้น

๔. มีปัญหา อุปสรรคใด และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

ปัญหา อุปสรรค

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ในฐานะหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในการรักษา สืบทอด วัฒนธรรมของชาติและความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ เล็งเห็นว่า นอกเหนือไปจากมรดกภูมิปัญญาที่ได้แสดงออกผ่านภาษา ศิลปะการแสดง งานช่างฝีมือดั้งเดิม วรรณกรรมพื้นบ้าน และงานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมแล้ว สิ่งแวดล้อม

ทางธรรมชาติ โดยเฉพาะ “ต้นไม้ใหญ่” จำนวนไม่น้อยที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย ก็สามารถสะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ ปุ่มหลังที่มีทั้งตำนาน เรื่องเล่า และความเชื่อที่มีความผูกพันกับชุมชนท้องถิ่นมาอย่างช้านานได้ ที่สำคัญ “ต้นไม้” ยังเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ และเป็นมรดกล้ำค่าของชาติ ที่ก่อให้เกิดความสมดุลของชีวิตและธรรมชาติ ดังนั้น กรมส่งเสริมวัฒนธรรม จึงได้จัดทำโครงการรุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมีขึ้น และดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นเวลา ๓ ปี จากงบประมาณที่ได้รับสามารถดำเนินการได้เพียง ๓ ปีเท่านั้น ซึ่งกระทรวงวัฒนธรรม จะดำเนินโครงการเพียงหน่วยงานเดียวไม่ได้ จะต้องมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง มาร่วมดำเนินการ จึงจะทำให้โครงการสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และประสบผลสำเร็จ ก่อให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ รวมทั้งประชาชนในชุมชนมีรายได้จากการที่มีนักท่องเที่ยว มาเยี่ยมชมรุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี

แต่การที่จะพัฒนาพื้นที่รุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้นั้น ยังต้องพิจารณาพื้นที่ต่าง ๆ ด้วยว่ามีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้หรือไม่ คนในชุมชนมีความพร้อมหรือยินดี ที่จะให้ปรับปรุงพื้นที่หรือไม่ บางแห่งอยู่ในป่าลึกแต่ได้รับการขึ้นทะเบียน เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้รู้จัก และศึกษาเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของระบบนิเวศในพื้นที่นั้น ๆ แต่ไม่เหมาะที่จะไปเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศรอบ ๆ บางแห่งอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งต้องให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ดูแลและพัฒนาบางแห่งอยู่ในบ้านของประชาชน ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนบุคคล หน่วยงานราชการจะมีข้อจำกัดในการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่

แนวทางแก้ไข

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ควรจะมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม พัฒนา และต่อยอด โครงการรุกขมรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี ดังนี้

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรเป็นหน่วยงานหลักในการดูแลรักษา รุกขมรดกของแผ่นดิน ให้มีอายุยืนยาว และมีการเพาะกล้าไม้รุกขมรดกของแผ่นดิน เพื่อแจกจ่ายแก่ประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมรุกขมรดกของแผ่นดิน จะทำให้ต้นไม้ที่ทรงคุณค่านี้มีต้นลูก ต้นหลาน เกิดขึ้น ในประเทศไทยต่อไป

๒. กระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้โรงเรียนต่าง ๆ นำเด็กนักเรียนไปศึกษาเรียนรู้ประวัติความเป็นมาความสำคัญของต้นไม้ในเชิงการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ การนำมาใช้เป็นอาหาร ยาสมุนไพรรักษาโรค ของรุกขมรดกของแผ่นดิน

๓. กระทรวงคมนาคม จัดทำป้ายบอกทาง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่จะไปเยี่ยมชม รุกขมรดกของแผ่นดิน

๔. กระทรวงมหาดไทย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาพื้นที่โดยรอบ และการบำรุงดูแลรักษารุกขมรดกของแผ่นดิน เป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

๕. กระทรวงสาธารณสุข ศึกษาเรื่องประโยชน์และสรรพคุณของรูกขมรดกของแผ่นดิน และเผยแพร่ให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้ต่อไป